

Startnotitie watergebiedsplan

Noordelijke Vechtplassen 2

Resultaat ambtelijke voorverkenning
Voorstel planproces watergebiedsplan

Jaap Hofstra

Spiegelplas oktober 2014 (foto J.Hofstra)

Datum

7 mei 2015

Versie

Definitief

Korte Ouderkerkerdijk 7
Amsterdam
Postbus 94370
1090 GJ Amsterdam
T 0900 93 94 (20 cent per gesprek,
plus uw gebruikelijke belkosten)
F 020 608 39 00
KvK 41216593

www.waternet.nl

7 mei 2015

Inhoud

1	Samenvatting	5
2	Resultaat Commissievergadering 15 april 2015	6
3	Inleiding	7
3.1	Voorgaande watergebiedsplan NVP	7
3.2	Stappen bij de totstandkoming van deze startnotitie	7
4	Voorverkenning	8
4.1	Gebiedsverkenning	8
4.2	Peilen en peilafwijkingen	9
4.3	Kwantiteit	10
4.3.1	Wateroverlast NBW	10
4.3.2	Open water	11
4.3.3	Wateraanvoer en afvoer	11
4.3.4	Grondwater	11
4.4	Keringen	12
4.5	Waterkwaliteit en ecologie (KRW en Natura2000)	12
4.6	Beheer en onderhoud	14
4.7	Recreatie en cultuurhistorie	14
4.8	Afbakening van het watergebiedsplan	14
5	Vervolgproces	15
5.1	Fasering en planning op hoofdlijnen	15
5.2	Financiën	16
5.3	Communicatie	16
6	Bijlagen	17
6.1	Beleidskader	17
6.1.1	Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)	17
6.1.2	Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)	17
6.1.3	Waterbeheerplan AGV	17
6.1.4	Provinciale Waterplan Noord-Holland (= plannen van derden)	18
6.1.5	Gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR)	18
6.1.6	Natura 2000 en PAS (= plannen van derden)	18
6.1.7	Ruimtelijke ontwikkelingen (= plannen van derden)	19
6.1.8	Vigerende bestemmingsplannen	19
6.2	Vigerende peilen (kaart)	20

1 Samenvatting

Deze startnotitie bevat een voorstel tot het opstellen van een watergebiedsplan en de voorbereiding van nieuwe peilbesluiten voor de Noordelijke Vechtplassen. Het plangebied is 2.888 ha groot, valt binnen de grenzen van de gemeenten Hilversum en Wijdmeren en ligt in de provincie Noord-Holland.

Tijdens het opstellen van het watergebiedsplan Noordelijke Vechtplassen wordt het huidige watersysteem onderzocht en beschreven, evenals de kansen en knelpunten en de benodigde maatregelen.

Voorafgaand aan het opstellen van deze startnotitie is een ambtelijke voorverkenning uitgevoerd. Hieruit zijn de volgende aandachtspunten naar voren gekomen:

1. Het vigerende peilbesluit van het Noordelijke Vechtplassengebied dateert uit 2003. Het beleid schrijft voor dat peilbesluiten iedere tien jaar herzien dienen te worden. Aangezien het peilbesluit voor delen van het plangebied inhoudelijk moet worden gecorrigeerd, het watersysteem van het plangebied nauw met elkaar samenhangt en er voor de komende planperiode diverse KRW-opgaven zijn, wordt geadviseerd om een nieuw watergebiedsplan Noordelijke Vechtplassen te gaan opstellen.
2. Waterkwaliteit en ecologie: uitwerken van de KRW-maatregelen voor de waterlichamen Spiegelplas, Hollands Ankeveense plassen, Stichts Ankeveense plassen, Kortenhoefse plassen en Wijde Blik. Vanwege de functie natuur die in een groot deel van het plangebied geldt, wordt in het watergebiedsplan ook zo goed mogelijk afgestemd op plannen van derden, met name de Natura2000- en PAS-doelen;
3. Wateroverlastsituaties: In 2013 is een hertoetsing uitgevoerd van het watersysteem Noordelijke Vechtplassen aan de werknormen uit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). De uitkomst hiervan is dat er in het plangebied geen wateropgave aanwezig is. Voor een klein deel van het plangebied is er volgens toetsingsmethodiek wel sprake van een risico, een bijna wateropgave. Dit wordt als aandachtspunt in het watergebiedsplan meegenomen.
4. Hydraulisch functioneren: Toetsen van het hydraulisch functioneren van de primaire watergangen van het watersysteem. Op basis hiervan maatregelen treffen en eventueel actualiseren van de legger. .
5. Grondwater: Actualiseren van het AGOR en GGOR en deze kennis betrekken in de afweging en keuze van de nieuwe peilregimes.

Naar verwachting zullen er vooral voor de KRW en Natura2000-maatregelen investeringen nodig zijn voor het waterbeheer in het plangebied, waarbij onder meer gedacht wordt aan een het beperken van de fosfaatbelasting van gebieden. De kosten hiervan zullen tijdens de planvorming in beeld worden gebracht.

2 Resultaat Commissievergadering 15 april 2015

In deze definitieve versie van de Startnotitie Watergebiedsplan Noordelijke Vechtplassen 2 zijn de onderstaande opmerkingen van het Algemeen bestuur (Commissievergadering 15 april 2015) verwerkt:

Toezegging

Het Algemeen bestuur, in de periode tussen startnotitie en ontwerp-watergebiedsplan Noordelijke Vechtplassen 2, te informeren over de voortgang en planontwikkeling.

Afspraken

1. In de startnotitie Noordelijke Vechtplassen 2 opnemen welke plannen (zoals KRW) het waterschap uitwerkt en welke plannen van derden vigerend zijn of uitgewerkt worden (zoals bestemmingsplannen, Natura 2000).
2. In de startnotitie Noordelijke Vechtplassen 2 opnemen de hydrologische effecten van het watergebiedsplan op de omgeving (zoals relatie met de Horstermeer).

Resultaat

De commissie heeft het onderwerp voldoende besproken.

3 Inleiding

Het Dagelijks Bestuur van AGV heeft op 26 augustus 2008 besloten om, net als bij dijkreconstructies, ook voor plannen voor het waterbeheer in het landelijke gebied eerst een startnotitie op te stellen. Een dergelijke startnotitie gaat over de keuze voor: het nemen van alleen een peilbesluit, of het opstellen van een beperkt watergebiedsplan, of het opstellen van een omvangrijk watergebiedsplan. Er wordt daarbij een gebiedsgerichte aanpak gevolgd, wat betekent dat verschillende polders gezamenlijk worden beschouwd omdat er sprake is van één watersysteem. Een startnotitie geeft dus de kaders voor het opstellen van een watergebiedsplan en/of de voorbereiding van nieuwe peilbesluiten voor het plangebied. De startnotitie wordt ter vaststelling voorgelegd aan het dagelijks bestuur van AGV.

Na vaststelling hiervan wordt de technische aanpak van het watergebiedsplan nog verder uitgewerkt in een plan van aanpak en zal de verdere planvoorbereiding gestart worden.

Voorafgaand aan deze startnotitie zijn in 2013 en 2014 verkennende watersysteemanalyses gedaan en heeft een hertoetsing van de NBW-opgave Noordelijke Vechtplassen plaatsgevonden. De belangrijkste resultaten hiervan zijn in de startnotitie meegenomen.

3.1 Voorgaande watergebiedsplan NVP

De vigerende peilbesluiten en het watergebiedsplan Noordelijke Vechtplassen dateren van 3 juli 2003. De peilbesluiten zijn inmiddels meer dan 10 jaar oud en dus aan verlenging en/of herziening toe.

3.2 Stappen bij de totstandkoming van deze startnotitie

Hieronder staat puntsgewijs de stappen die gevolgd zijn bij het maken van deze startnotitie:

1. Verkennende watersysteemanalyse (2013)
2. Hertoetsing NBW Noordelijke Vechtplassen (2013)
3. KRW-detailanalyses (2014)
4. Bepalen opgaven naar aanleiding van watersysteemanalyses
5. Verkenning externe ontwikkelingen
6. Interne afstemming insteek 2^e watergebiedsplan NVP
7. Afronden startnotitie

4 Voorverkenning

Voorafgaand aan het opstellen van deze Startnotitie zijn in 2013 en 2014 verkennende watersysteemanalyses gedaan en heeft een hertoetsing van de NBW-opgave plaatsgevonden. Op basis hiervan geeft de Startnotitie een overzicht van de huidige stand van kennis van het watersysteem Noordelijke Vechtplassen. Ook wordt geschetst welke opgaven er zijn, welke kennis nog ontbreekt en worden voorstellen gedaan hoe deze aan te vullen. Tijdens de planvoorbereiding kunnen er nog opgaven bijkomen. Het beleidskader voor het watergebiedsplan is beschreven in bijlage 1.

4.1 Gebiedsverkenning

Bronnen:

Watergebiedsplan Noordelijke Vechtplassen – Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, 2003.

Noordelijke Vechtplassen Technisch inhoudelijk rapport NBW analyse. Hertoetsing - Waternet 2013

Het plangebied is 2.888 ha groot, valt binnen de grenzen van de gemeenten Hilversum en Wijdmeren, ligt in de provincie Noord-Holland en is weergegeven in figuur 1. Het gebied wordt meestal opgedeeld in de vier onderstaande afwateringseenheden die we vanaf nu polders noemen. Binnen het waterschap wordt veelal gewerkt met afkorting van poldernamen en zo ook in deze Startnotitie. Ze zijn hieronder tussen de haakjes opgenomen.

- Hollands Ankeveense Polder (HAP)
- Stichts Ankeveense polder (SAP)
- Spiegel- en Blijkpolder (SBP)
- Polder Kortenhoef (PKH), inclusief het Hilversums kanaal en Wijde Blik

Figuur 1 Ligging en globale begrenzing¹ plangebied Noordelijke Vechtplassen (omkadering)

¹ De exacte technische begrenzing van het plangebied wordt bij de uitwerking van het watergebiedsplan vastgelegd door de afdeling Informatiebeheer.

Het overgrote deel van het plangebied bevindt zich onder de zeespiegel. De (lint-) bebouwing, de waterkeringen, de vuilstorten en het oosten van het plangebied bevinden zich boven NAP. Het maaiveld loopt af van NAP +0,5 m in het oosten naar NAP -1,5 m in het westen.

Het landschap van de Noordelijke Vechtplassen bestaat voor een groot deel uit moerasbos, petgaten, laagveenmoeras, (ondiepe) veenplassen en (diepe) recreatieplassen, grasland en bebouwing. De meest voorkomende functies van het gebied zijn natuur, landbouw, recreatie en bebouwing. Deze functies stellen veelal verschillende eisen aan het waterbeheer en in het watergebiedsplan dient dan ook een zorgvuldige belangenafweging plaats te vinden.

4.2 Peilen en peilafwijkingen

Het vigerende peilbesluit van het Noordelijke Vechtplassengebied is op 3 juli 2003 vastgesteld door het Algemeen bestuur van AGV en goedgekeurd door de provincie Noord-Holland op 21 november 2003. Een kaart van de vigerende peilen is opgenomen in bijlage 2. Het beleid schrijft voor dat peilbesluiten iedere tien jaar herzien dienen te worden. In enkele peilgebieden wijkt het praktijkpeil af van het vigerende peil en kan om die reden geen uitstel voor de termijn van herziening van het peilbesluit worden aangevraagd. Het eerst gedeeltelijk aanpassen van het peilbesluit voor deze afwijkende peilgebieden en vervolgens uitstel aanvragen voor het hele peilbesluit vergt een dermate lange proceduretijd, dat het efficiënter is om een nieuw watergebiedsplan en peilbesluit voor te bereiden. Aangezien er voor dit plangebied tevens grote opgaven zijn vanuit de KRW en Natura2000 (zie paragraaf 3.5 van deze startnotitie) wordt daarom voorgesteld om alle peilbesluiten te herzien als onderdeel van een nieuw watergebiedsplan Noordelijke Vechtplassen.

Opgaven & aandachtspunten in het watergebiedsplan

- Het in 2003 vastgestelde peilbesluit voor de HAP is een streefpeil in de zomer van NAP -1,31 m en in de winter van NAP -1,33 m, gebaseerd op de toenmalige kennis. Recent is gebleken dat het in de praktijk gehanteerde peil NAP -1,43 m is, als gevolg van een afwijking in een van de uitgangspunten van dit peilbesluit. Door het geringe zomer en winter peilverschil (2 cm) wordt dit gedurende het hele jaar ingesteld.
- Het peilgebied van de HAP is door de reconstructie N236, aanleg faunapassages & verleggen 's Gravelandse vaart ca. 4 hectare groter geworden.
- Een groot deel van de PKH valt in peilgebied nr. 9 en heeft een jaar rond peil van NAP -1,22 m en heeft de functie natuur. In het uiterste westen van dit peilgebied ligt een gebiedje, genaamd "De Put", waar een agrarische pachter zit en het praktijkpeil lager is dan het vigerend peil. In de inventarisatiefase van het nieuwe watergebiedsplan zal onderzocht moeten worden welk peil het gebied De Put behoort te hebben.
- Uit het onderzoek dat gedaan is bij het eerste watergebiedsplan kwam naar voren dat peilen in grote delen van de Noordelijke Vechtplassen feitelijk "op slot" zitten, onder meer door de verwevenheid van de functies binnen de veelal grote peilgebieden. Het leidde destijds tot een

grotendeels conserverend peilbesluit. De mogelijkheden tot het aanpassen van peilen in het plangebied zijn in principe nog steeds beperkt. Maar wel kunnen er optimalisaties plaatsvinden zowel op basis van de voortschrijdende gebiedskennis (nauwkeurigere gegevens) als uit wetenschappelijk onderzoek naar het nut en het effect van meer flexibele peilen.

- In 2013 zijn de doelen en begrenzing van het Natura2000 Oostelijke Vechtplassen door het rijk vastgesteld. Een groot deel van het plangebied van het watergebiedsplan Noordelijke Vechtplassen maken onderdeel uit van dit N2000 gebied. De Natura2000 doelen (plannen van derden) zullen onderdeel uitmaken van de afweging voor maatregelen en keuzes van peilen.

4.3 Kwantiteit

4.3.1 Wateroverlast NBW

Bron: Noordelijke Vechtplassen Technisch inhoudelijk rapport NBW analyse. Hertoetsing - Waternet 2013

In 2013 is een hertoetsing uitgevoerd van het watersysteem Noordelijke Vechtplassen aan de werknormen uit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). Eerder is het gebied in 2002 aan de NBW werknormen getoetst. Uit dit onderzoek volgde een grote wateropgave. Er waren verschillende redenen om tot een hertoetsing over te gaan:

1. Gebruikte functiekaart achterhaald
Bij de modellering in 2002 is gebruik gemaakt van een functiekaart, afgeleid van een bestemmingsplan van voor 2002. Bij de hertoetsing is een functiekaart gebruikt die uitgaat van het huidige landgebruik. Belangrijkste verschil is dat veel percelen die in oude functiekaart de aanduiding "grasland" (werknorm 1:10 jaar) hadden, in nieuwe functiekaart "natte natuur" hebben (werknorm: mogen bij neerslag tijdelijk inunderen).
2. Overlast in de praktijk
De in 2002 berekende knelpunten in het gebied vinden in de praktijk minder bevestiging bij de peilbeheerders (beheerdersoordeel) en ervaringen van bewoners. Wateroverlast is slechts beperkt en minder aan de orde en niet structureel zoals de omvang van de opgave berekent in 2002 impliceert.
3. Gebruikte toetsingshoogte in NBW-model
Bij de modellering in 2002 is uitgegaan van een (zeer krappe) "toetsinghoogte". In de loop van de jaren zijn er nauwkeurigere gegevens beschikbaar gekomen over de hoogte van peilen en maaiveld. Daaruit blijkt dat het verantwoord is een ruimere toetsinghoogte te hanteren.

De conclusie van de hertoetsing is dat het watersysteem in het plangebied voldoet aan de NBW werknormen en dat er geen wateropgave aanwezig is. Wel is er een risico, een bijna wateropgave, voor enkele graslandpercelen en bungalows in het plangebied.

Opgaven & aandachtspunten in het watergebiedsplan

Dit hier boven genoemd risico betreft grasland in de Stichts Ankeveense Polder en polder Kortenhoef en een aantal bungalows op voormalige legakkers in de Spiegel- en Blijkpolder. In het watergebiedsplan zal dit als aandachtspunt worden meegenomen.

4.3.2 Open water

Bron: Noordelijke Vechtplassen Technisch inhoudelijk rapport NBW analyse. Hertoetsing - Waternet 2013

Opvallend is het grote aandeel aan open water in het plangebied, namelijk meer dan dertig procent voor de HAP, SAP en PKH en bijna zestig procent voor de SBP. Een duidelijke overgang tussen water en land is door het moerassig karakter van het gebied soms niet expliciet aanwezig. Langs en op de oevers groeien voornamelijk helofyten waardoor de overgang tussen land en water soms niet duidelijk is aan te wijzen.

Opgaven & aandachtspunten in het watergebiedsplan

- Bij de waterhuishoudkundige analyses aandacht besteden aan het eenduidig vastleggen van de gehanteerde overgangen water en land.

4.3.3 Wateraanvoer en afvoer

Bron: Notitie waterkwantiteit Noordelijke Vechtplassen – 3 december 2012, R.J. Tijsen, Waternet

Het plangebied ligt aan de voet van het Gooi. Vanuit deze hoge stuwwal stroomt neerslag en grondwater omlaag richting het veel lager gelegen Noordelijke Vechtplassengebied en de nog lager gelegen Horstermeerpolder. Deze laatste vangt de grondwaterstroom vanuit de stuwwal gedeeltelijk af en veroorzaakt daarnaast wegzijging in het Noordelijke Vechtplassengebied. Dit alles leidt er toe dat alleen aan de oostflank van het plangebied kwel optreedt. De kwelstroom zou weer vergroot kunnen worden door het verhogen van het waterpeil of inunderen van de Horstermeerpolder, maar dit lijkt vooralsnog geen maatschappelijk haalbare oplossing. Om het plangebied op peil te houden vindt uitwisseling van water plaats tussen de polders en de 's Gravelandse Vaart en de Vecht (in- en uitlaat).

Opgaven & aandachtspunten in het watergebiedsplan

- Er dient een analyse van het functioneren van het aan- en afvoersysteem plaats te vinden (hydraulische knelpunten bepalen).
- Er zal in navolging van de deltabeslissing Zoetwater in het watergebiedsplan een passage gewijd worden aan het voorzieningenniveau zoetwater ².

4.3.4 Grondwater

Er is een regionaal grondwatermodel beschikbaar waarbinnen dit plangebied valt. In analyses ten behoeve van een watergebiedsplan (zoals het bepalen van de

² Met het nieuwe instrument 'voorzieningenniveaus' krijgen gebruikers informatie over de beschikbaarheid van zoetwater en de kans op watertekorten in een bepaald gebied, in normale en droge situaties. De ambitie is dat in 2021 voor alle gebieden voorzieningenniveaus beschikbaar zijn.

grondwaterstanden – en fluxen) wordt doorgaans stationair gerekend ³.

Opgaven & aandachtspunten in het watergebiedsplan

- Bepalen van de effecten van de in het watergebiedsplan voorgestelde maatregelen op grondwaterstanden en –stroming (kwel en wegzijging), ook in relatie tot de omgeving van het plangebied, zoals de Horstermeerpolder;
- Bepalen van het actuele en gewenste grond- en oppervlaktewaterregime (AGOR en GGOR). Dit is een analyse waarin het grond- en oppervlaktewaterregime vergeleken wordt met het grondgebruik van een gebied. De methodiek is momenteel alleen geschikt voor de functies landbouw en bebouwing. Of er ook een AGOR en GGOR voor de natuurgebieden in het plangebied kan worden bepaald zal in een later stadium bekeken worden, onder meer op basis van de ervaringen in andere watergebiedsplannen.

4.4 Keringen

In het gebied liggen diverse waterkeringen. Het toetsen van de waterkeringen en/of het uitvoeren van herstel- en verbeteringsmaatregelen valt buiten de scope van het watergebiedsplan. Bij de planvoorbereiding van een watergebiedsplan wordt wel rekening gehouden met aanwezigheid en het functioneren van deze keringen, de bijhorende eisen vanuit de Keur en de nu bekende ontwikkelingen die rond de keringen en de veiligheid gaande zijn.

4.5 Waterkwaliteit en ecologie (KRW en Natura2000)

Bronnen:

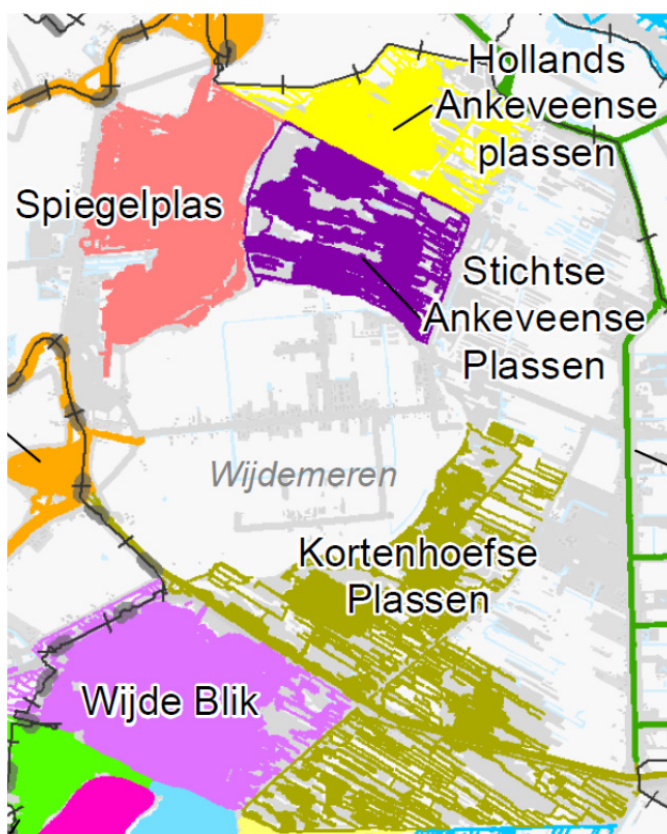
Advies gebiedsanalyse Noordelijke Vechtplassen – 14 maart 2013, R. Diek, Waternet

Deelnotities watersysteemanalyse Noordelijke Vechtplassen – 2013, diverse auteurs

Actualisatie KRWwaterlichamen AGV, Maatregelenprogramma 2016-2021 – 2014, Martine Lodewijk en anderen.

Waterkwaliteit en ecologie spelen een prominente rol in het watersysteem van dit plangebied, dat grotendeels uit plassen en moerassen bestaat. Het bevat vijf KRW-waterlichamen, te weten de Spiegelplas, Hollands Ankeveense plassen, Stichts Ankeveense plassen, Kortenhoefse plassen en Wijde Blik (figuur 2). En grote delen van het plangebied zijn onderdeel van het Natura2000 gebied Oostelijke Vechtplassen.

³ In bijzondere situaties kan eventueel gekozen worden voor instationair doorrekenen van grondwaterstanden. Dit vraagt om grote datasets en zwaardere modellen. Het maken van deze modellen kost meer tijd en is duurder dan stationaire modellen. De meerwaarde van instationaire modellen is vooral aanwezig bij situaties waar grote peilveranderingen (enkele decimeters) worden onderzocht of bijzondere vraagstukken rond grondwater aan de orde zijn.

Figuur 2. KRW-waterlichamen in het plangebied Noordelijke Vechtplassen.

Ter voorbereiding op de startnotitie en het watergebiedsplan zijn analyses gedaan van de waterkwaliteit en de ecologie in het plangebied. Vervolgens zijn de KRW-analyses uitgevoerd voor de Noordelijke Vechtplassen. Op basis daarvan zijn de (ontwerp) KRW-maatregelen in het tweede stroomgebied-beheersplan (SGBP2) gekozen en opgenomen in het rapport "*Actualisatie KRW waterlichamen AGV. Maatregelen-programma 2016-2021*" (AGV, 2014) dat begin 2015 in de inspraak wordt gebracht. Deze worden als opgaven in het watergebiedsplan meegenomen en verdere uitgewerkt. Voor de KRW-maatregelen geldt dat deze ook een samenhang hebben met de doelen voor Natura2000 en PAS en zijn daarom opgenomen in het ontwerp beheerplan Natura2000 voor Oostelijke Vechtplassen.

Opgaven & aandachtspunten in het watergebiedsplan

Voor alle deelgebieden

- Uitwerken van de KRW-maatregelen
- Uitvoeren ecologische beoordeling (vegetatiegegevens) voor water buiten de KRW-waterlichamen volgens systematiek KRW overige wateren; checken van de uitkomsten met de reeds aanwezige ecologische veld- en gebiedskennis.
- Bepalen invloed van de invloed van inlaat van boezemwater via de hoogwatervoorzieningen op de waterkwaliteit.

4.6 Beheer en onderhoud

Opgaven & aandachtspunten in het watergebiedsplan

- Bepalen welke hoofdwatgangen te krap zijn voor voldoende afvoer en zo nodig aanbevelingen doen voor de baggerplanning.
- In het watergebiedsplan een beschrijving opnemen van wijzigingen in beheer en onderhoud van nieuwe watgangen en objecten.
- Aanwijzingen voor de manier waarop monitoring dient te worden opgezet, om na te kunnen gaan of de genomen maatregelen het gewenste effect hebben.
- Indien van toepassing aanbevelingen doen voor actualiseren van de legger.

4.7 Recreatie en cultuurhistorie

Vanuit de recreatiesector is in het overleg over het Masterplan Oostelijke Vechtplassen onder meer als wens ingebracht het realiseren van een vaarverbinding van de Loosdrechtse plassen, via Loenderveen-Oost, naar de Wijde Blik. De route ligt dus grotendeels buiten het plangebied Noordelijke Vechtplassen takt er via de Wijde Blik wel op aan.

Opgaven & aandachtspunten in het watergebiedsplan

In het watergebiedsplan informatie opnemen over cultuurhistorie en recreatie en bij het nemen van maatregelen rekening houden met het behouden van de bestaande cultuurhistorische waarden en het faciliteren van de recreatieve doelen.

4.8 Afbakening van het watergebiedsplan

De hoofdonderwerpen in een watergebiedsplan zijn peilbeheer, water aan- en afvoer, grondwater, wateroverlast, waterkwaliteit en ecologie. Daarbij worden de waterhuishoudkundige belangen van de in het plangebied voorkomende ruimtelijke functies, vooral natuur, landbouw, recreatie en bebouwing, afgewogen en gefaciliteerd. Overige onderdelen van de waterketen, zoals de inzameling, transport en zuivering van afvalwater worden in andere plannen uitgewerkt, zoals de gemeentelijke rioleringsplannen. Ook het groot onderhoud van de vaarwegen en waterkeringen vallen buiten het watergebiedsplan. Tussen dergelijke plannen en het watergebiedsplan zal wel afstemming plaatsvinden via intern overleg of klankbordgroepen.

5 Vervolgproces

5.1 Fasering en planning op hoofdlijnen

Fasen in het proces zijn:

1. Vaststellen startnotitie
2. Planvoorbereiding en onderzoek
3. Bestuurlijk vaststellingstraject
4. Realisatie en nazorg.

De planning op hoofdlijnen is in onderstaand schema weergegeven:

Fase / Jaar (& kwartaal)	2015				2016				2017				2018 e.v.
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
Startnotitie													
Planvoorbereiding en onderzoek													
Bestuurlijk vaststellingstraject													
Nazorg en start realisatie													

Toelichting

Fase 1 Vaststellen startnotitie - jan-april 2015

Het DB stelt de startnotitie vast en legt deze ter advisering voor aan de Cie's. De startnotitie vormt de formele bestuurlijke opdracht en het kader voor het maken van het watergebiedsplan. Vervolgens vertaalt de projectorganisatie de startnotitie naar een projectplan, met daarin de gedetailleerde planning, geraamde uren, het projectteam en specifieke informatie zoals de KRW-gebiedsanalyses.

Fase 2 Planvoorbereiding en onderzoek - 2 mei 2015- eind 2016

Deze fase bestaat uit de inventarisatie, technische onderzoeken en analyses (veldbezoeken en modellering), terugkoppeling en het schrijven van een concept-ontwerp watergebiedsplan, inclusief alle bijbehorende kaarten. Er zullen in deze fase ook bewonersbijeenkomsten en mogelijk keukentafel gesprekken plaatsvinden. De doorlooptijd is op voorhand moeilijk in te schatten vanwege het interactieve karakter van de planvorming in wisselwerking met de omgeving. Op basis van ervaring met soortgelijke planvormingstrajecten en de grote hoeveelheid KRW-opgaven in dit plangebied wordt op dit moment uitgegaan van een doorlooptijd van ruim anderhalf jaar voor deze fase.

Opmerking: het Algemeen bestuur zal in de periode tussen de startnotitie en het ontwerp watergebiedsplan geïnformeerd worden over de voortgang en de planontwikkeling.

Fase 3 Bestuurlijk vaststellingstraject - eind 2016 - 2017

In de tweede helft van 2016 zal een concept peilbesluit en maatregelenpakket worden opgesteld om aan het bestuur voor te leggen, met als doel om dit in de eerste helft van 2017 als ontwerp watergebiedsplan in de inspraak te brengen. In de tweede helft van 2017 worden het verslag van inspraak en het definitieve watergebiedsplan opgesteld. Het Algemeen bestuur stelt het watergebiedsplan vervolgens vast.

Fase 4 Realisatie en nazorg - 2018-2020

De planvorming eindigt met de vaststelling door het AB, de terinzagelegging van het definitieve plan voor eventuele beroepsprocedures en een interne overdracht aan realisatie. Onder voorbehoud van de beroepszaken start vanaf 2018 dan de realisatiefase van het watergebiedsplan, deze beslaat ca. drie jaar. De praktijk leert wel dat er in deze fase ook rekening gehouden moet worden met nazorgwerk vanuit de planvorming, zoals advisering bij de voorbereiding van de uitvoering en eventuele beroepszaken.

5.2 Financiën

De kosten voor de planvorming worden gefinancierd uit de exploitatie. Voor het voorbereiden van de uitvoeringsmaatregelen zal zo nodig een krediet worden aangevraagd ten tijde van het vaststellen van het watergebiedsplan.

5.3 Communicatie

Voor het komende watergebiedsplan zal bepaald worden hoe de omgeving het beste bij de planvoorbereiding betrokken kan worden. Daarbij wordt onder meer gekeken naar mogelijkheden om samen te werken met reeds bestaande overlegstructuren in dit gebied, het houden van activiteiten voor en met specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld excursies) en publieksbijeenkomsten. De stakeholders hebben een adviserende rol in het planvormingsproces. De formele bevoegdheid tot het vaststellen van het watergebiedsplan en de peilbesluiten berust bij het AGV bestuur.

Opgaven & aandachtspunten in het watergebiedsplan

In de voorbereidingsfase van het watergebiedsplan zullen de verdere opgaven rond de communicatie bepaald worden.

6 Bijlagen

6.1 Beleidskader

Het beleid is vastgelegd in het Waterbeheerplan AGV, overige beleidsnota's AGV, zoals de Nota peilbeheer, de Keur en beleidsplannen van andere overheden. In deze bijlage zijn zeer beknopt enkele voor het plangebied relevante beleidskaders beschreven.

6.1.1 Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)

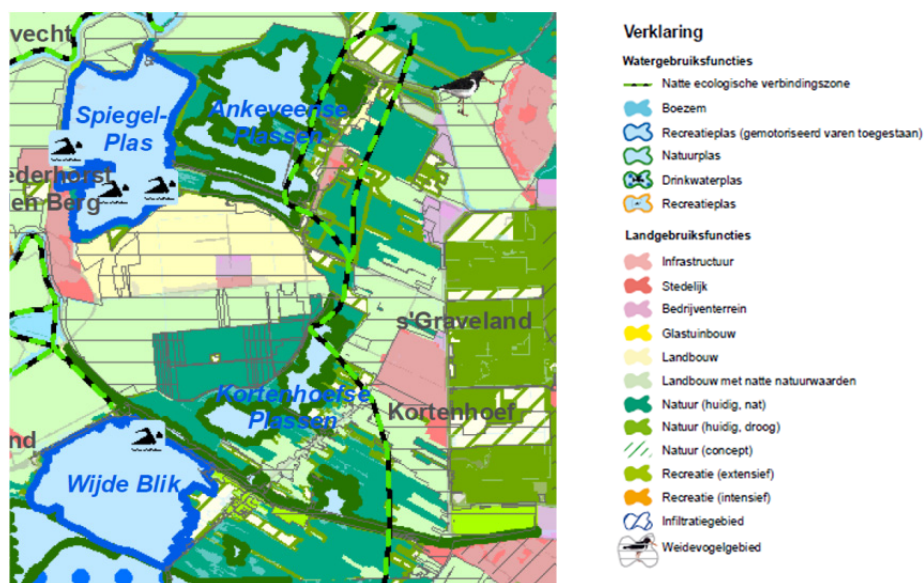
De klimaatverandering leidt tot een grilliger klimaat met hogere pieken in neerslag en droogte. Daarom worden hoge eisen gesteld aan de mogelijkheden om water vast te houden, (elders) te bergen of af te voeren. Het NBW geeft normen voor de kans op wateroverlast in regionale watersystemen. De watersystemen in het plangebied zijn hieraan getoetst: kunnen ze de neerslag verwerken die de komende decennia wordt verwacht? Waar dit niet het geval blijkt, moeten de oplossingen daarvoor binnen hetzelfde gebied worden gezocht (vasthouden en bergen). Zie verder paragraaf 3.3.1.

6.1.2 Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

De KRW is een Europese richtlijn met als doel het bereiken van een goede chemische en ecologische toestand van oppervlaktewater- en grondwaterlichamen. Binnen het plangebied liggen KRW-waterlichamen Spiegelplas, Hollands Ankeveense plassen, Stichts Ankeveense plassen, Kortenhofse plassen en Wijde Blik. In 2015 worden de KRW-doelen voor 'overig water' in Noordelijke Vechtplassen vastgesteld. Zie verder paragraaf 3.5.

6.1.3 Waterbeheerplan AGV

De kaart hieronder geeft de watergebruiksfuncties voor dit gebied aan (WBP AGV 2010-2015). In 2015 wordt het Waterbeheersplan 2016-2021 vastgesteld. In het nieuwe watergebiedsplan wordt hier zoveel mogelijk vanuit gegaan.

Het plangebied heeft diverse functies, onder andere natuur, landbouw met natte natuurwaarden, landbouw en stedelijk gebied. De woonkernen 's Graveland en Ankeveen hebben de functie stedelijk.

6.1.4 Provinciale Waterplan Noord-Holland (= plannen van derden)

Noordelijke Vechtplassen ligt in provincie Noord-Holland. Het Provinciaal Waterplan 2010-2015 beschrijft de kaders voor regionale waterbeheer in Noord-Holland. Binnen deze kaders nemen hoogheemraadschappen en gemeenten maatregelen om inwoners te beschermen tegen overstromingen en wateroverlast, de kwaliteit van het water te verbeteren en te zorgen voor voldoende water aan- en afvoer.

6.1.5 Gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR)

Voor een optimale afstemming van peilen en gebiedsfuncties, is in de provinciale waterplannen de procedure voorgeschreven voor het "gewenste grond- en oppervlaktewaterregime". De nieuw te nemen peilbesluiten moeten invulling geven aan deze GGOR-procedure. Hiermee wordt bepaald welke waterstanden het beste passen bij de verschillende functies in het gebied. Zie verder paragraaf 3.3.4.

6.1.6 Natura 2000 en PAS (= plannen van derden)

Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van natuurgebieden met als doel het herstel, behoud of uitbreiding van Europese habitattypen en flora- en faunasoorten. In 2010 heeft de Europese Unie zich ten doel gesteld de achteruitgang van biodiversiteit uiterlijk in 2010 stop te zetten. Het plangebied Noordelijke Vechtplassen valt onder het Natura2000-gebied "Oostelijke Vechtplassen" waarvoor in 2013 de begrenzing en Natura2000 doelen in 2013 zijn vastgesteld. De Provincie Noord-Holland heeft momenteel een beheerplan in voorbereiding. Het beheerplan beschrijft hoe betrokken organisaties de doelen gaan realiseren en welke voorwaarden er aan het gebied worden gesteld.

Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

Al jaren is er in Natura 2000-gebieden een overschot aan stikstofdepositie (ammoniak en stikstofoxiden). Dit geldt ook voor de Noordelijke Vechtplassen; Een te hoge belasting met stikstof is nadelig voor de natuur en kan het behalen van doelen van de Natura2000 (en de KRW) beletten. Door deze te hoge stikstofdepositie is de vergunningverlening voor nieuwe economische activiteiten op slot. In opdracht van Rijk schrijft Provincie een Herstelprogramma PAS. Het doel van dit herstelprogramma is om een strategie te bepalen voor het behalen van Natura2000 doelen op het vlak van stikstof met behoud van ontwikkelruimte voor economische activiteiten. De herstelprogramma's hebben in januari-februari 2015 in de inspraak gelegen.

De PAS combineert twee manieren om de natuurdoelen van Natura 2000 zeker te stellen:

- Het blijvend laten dalen van de stikstofdepositie door het nemen van maatregelen aan de bron (systeemgericht)
- Het uitvoeren van herstelmaatregelen voor stikstofgevoelige natuur (effectgericht).

De provincie sluit samenwerkingsovereenkomsten af met het waterschap en terreinbeheerders om de uitvoering van de PAS herstel maatregelen te garanderen. Zie voor meer informatie: <http://pas.natura2000.nl/>

6.1.7 Ruimtelijke ontwikkelingen (= plannen van derden)

Bij het opstellen van een nieuw watergebiedsplan wordt afstemming gezocht met de ruimtelijke ontwikkelingen (doorgaans plannen van derden) die in het gebied plaatsvinden. Sommige van die plannen brengen eigen waterhuishoudkundige ingrepen met zich mee, die dan dus aanvullend zijn op het watergebiedsplan. Het is van belang om hiermee vroegtijdig bekend te zijn en daarbij na te gaan hoe de doelen en maatregelen uit een watergebiedsplan en de ruimtelijke plannen elkaar het beste kunnen versterken. Twee van de grotere nu bekende ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied zijn:

Masterplan Oostelijke Vechtplassen

Voor het gebied Oostelijke Vechtplassen ⁴ wordt momenteel een masterplan gemaakt. Dit plan moet vormgeven aan een gezamenlijke toekomst voor recreatie natuur en (water)kwaliteit in het gebied. De werkwijze is dat eerst iedere sector haar eigen visie levert over wensen en opgaven. Vervolgens worden kansen en ontwikkelingen gecombineerd. Later wordt het masterplan vertaald naar structuurvisies en overig beleid.

Masterplan Groenwoud

Bron:

Groenwoud Kortenhoef Natuurtoets. Van der Aa en Van Leerdam 2014

Ten zuiden van de kern Kortenhoef is een voormalige stortplaats gelegen. Het terrein (circa 30 ha) is door de provincie Noord-Holland beschouwd als ernstig verontreinigd. Afvalzorg heeft het initiatief genomen om de stortplaats te saneren (isoleren en controleren), hetgeen hier wordt gecombineerd met natuurontwikkeling. Als onderdeel van de financiering van de sanering, worden waterwoningen (maximaal 70) gerealiseerd in het gebied. Het is op dit moment nog niet bekend wanneer het plan uitgevoerd zal worden.

6.1.8 Vigerende bestemmingsplannen

Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

Gemeente Wijdemeren

Bestemmingsplan buitengebied Ankeveen – vastgesteld 29 september 2011

Bestemmingsplan Nederhorst den Berg – vastgesteld 18 september 2013

Buitengebied Kortenhoef – vastgesteld 28 november 2013

Kernen Ankeveen, Kortenhoef en Nieuw-Loosdrecht – vastgesteld 27 september 2012

Gemeente Hilversum

Bestemmingsplan Kerkelanden – vastgesteld 10 oktober 2012

Bestemmingsplan Vreelandseweg – vastgesteld 4 september 2013

⁴ Het gebied "Oostelijke Vechtplassen" omvat naast de Noordelijke Vechtplassen ook nog de Loosdrechtse Plassen en een groot gebied ten zuiden daarvan.

